

บันทึก

เรื่อง การออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒
สำหรับโรงงานที่เป็นยานพาหนะ (กรณีเรืออุตสาหกรรม)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สร.๐๔๐๓/๑๘๙๖๘ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า กระทรวงอุตสาหกรรมขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตให้แก่โรงงานที่เป็นยานพาหนะตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้มีว่า กระทรวงอุตสาหกรรมได้รับการร้องเรียนจากผู้ประกอบการกิจการเรืออุตสาหกรรมขอให้ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้ทั่วไป หรือตลอดลำน้ำสายใดสายหนึ่งซึ่งอาจคลุมถึงเขตท้องที่หลายจังหวัด แต่โดยที่การออกใบอนุญาตตั้งโรงงานและใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานนั้นตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ บังคับให้ต้องระบุสถานที่ตั้งโรงงาน และเมื่อประสงค์จะย้ายโรงงานไปยังสถานที่อื่น ผู้ประกอบการต้องดำเนินการเสมือนขออนุญาตตั้งโรงงานใหม่ แต่เนื่องจากโดยธรรมชาติของเรืออุตสาหกรรมซึ่งเป็นโรงงานประเภทยานพาหนะนั้นต้องประกอบกิจการโดยเคลื่อนที่อยู่เสมอไม่อยู่ประจำดังเช่นอาคารสถานที่ กระทรวงอุตสาหกรรมเห็นว่า เรื่องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายจึงขอให้วินิจฉัยว่า การออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงานประเภทยานพาหนะนั้นจะถือเอาที่ใดเป็นสถานที่ตั้งโรงงานอันจะต้องระบุไว้ในใบอนุญาตและจะระบุสถานที่ตั้งโรงงานในแบบใบอนุญาตอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายทั้งสองประการนั้นแล้ว เห็นว่า โดยที่คำว่า สถานที่ตั้งโรงงาน ไม่มีความในตอนที่พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ แสดงให้เห็นว่า จะต้องเป็นสถานที่ที่แน่นอน ติดที่อยู่กับที่ใดที่หนึ่ง ฉะนั้นอาจกำหนดบริเวณใดบริเวณหนึ่งให้เป็นสถานที่ตั้งโรงงาน ได้ ซึ่งการกำหนดบริเวณใดบริเวณหนึ่งเป็นสถานที่ตั้งโรงงานนั้นจะต้องคำนึงถึงสภาพ ประเภทและชนิดของโรงงานเป็นหลัก สำหรับโรงงานประเภทยานพาหนะตามมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.

^๑ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

โรงงาน หมายความว่า อาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่สองแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่สองแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม เพื่อใช้สำหรับทำ ผลิตประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพหรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒๕๑๒ นั้น โดยสภาพของโรงงานจำเป็นต้องเคลื่อนที่ไปมาอยู่เสมอ ฉะนั้นการกำหนดสถานที่ตั้งของโรงงานประเภทนี้จึงอาจกำหนดเป็นบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามสภาพ ประเภทและชนิดของโรงงานตามแต่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตจะเห็นสมควร โดยอาจถือเอาอาณาบริเวณใดๆ เป็นเขตที่ตั้งและประกอบกิจการของโรงงานประเภทยานพาหนะได้ และเมื่อได้อนุญาตเช่นนั้นแล้ว โรงงานประเภทยานพาหนะดังกล่าวก็ย่อมจะเคลื่อนย้ายไปประกอบกิจการภายในเขตที่ได้รับอนุญาตได้ และถือเอาการเคลื่อนย้ายเพื่อประกอบกิจการภายในเขตที่ได้รับอนุญาต เป็นการเคลื่อนย้ายโรงงานไปที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ หาได้ไม่ การเคลื่อนย้ายโรงงานไปที่อื่นสำหรับโรงงานประเภทยานพาหนะย่อมจะต้องหมายถึงการเคลื่อนย้ายออกนอกเขตที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงมีความเห็นว่า สถานที่ตั้งโรงงานคือ เขตอาณาบริเวณที่ระบุไว้ในการอนุญาต

(ลงชื่อ) ส. โทตระกิตย์
(นายสมภพ โทตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๑๔

---

^๒ มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานซึ่งประสงค์จะย้ายโรงงานไปยังที่อื่น ให้ดำเนินการเสมือนผู้ขออนุญาตตั้งโรงงานใหม่

ในกรณีย้ายโรงงานโดยมิได้ข้ายโรงงาน ไปยังที่อื่นซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกันกับที่โรงงานนั้นตั้งอยู่เดิม มิให้นำประกาศของรัฐมนตรีออกตามมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาขอย้ายโรงงานนั้น